

**FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED
PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE
KATEDRA GEOGRAFIE A APLIKOVANEJ
GEOINFORMATIKY**

**PRÍRUČKA K PÍSANIU PÍSOMNEJ PRÁCE A
POSTERU
GEOGRAFICKEJ OLYMPIÁDY**

Zostavili: RNDr. Monika Ivanová, PhD.

Mgr. Monika Lörincová

Mgr. Tomáš Pasternák, PhD.

Z ORGANIZAČNÉHO PORIADKU GEOGRAFICKEJ OLYMPIÁDY

Geografická olympiáda (ďalej GO) prebieha v troch kolách: školskom, krajskom a celoštátnom, a to vypracovaním písomnej práce alebo postera na vypísanú alebo zvolenú tému, ich obhajobou a riešením úloh formou písomných testov. Témy písomných prác vypisuje Slovenská komisia geografickej olympiády v kategóriách A (aktuálne problémy z regionálnej geografie sveta + zvolená téma) a B (aktuálne problémy z geografie Slovenskej republiky).

Školské kolo GO v kategóriách A, B je realizované podľa inštrukcií jednotlivých škôl. Hodnotí sa len písomná práca, ktorú posudzuje školou určený pedagóg.

Do krajského kola GO postupujú práce/postery, ktoré učitelia geografie na jednotlivých participujúcich stredných školách uznajú za adekvátne účasti na krajskom kole (určenie maximálneho počtu postupujúcich za školu je v kompetencii krajských komisií GO).

Práce je potrebné zaslať poštou, ako aj online formou do dátumu, ktorý bude včas oznámený na katedrovej web stránke. Súťažiaci alebo vyučujúci zasielajú postery len v elektronickej podobe. Informácie o bodovom hodnotení prác/posterov v krajskom a celoštátnom kole uvádza tabuľka 1.

Tabuľka 1: Bodové ohodnotenie prác v krajskom a celoštátnom kole.

	Krajské kolo	Celoštátne kolo
Textová časť	55	55
Grafická časť	10	10
Literatúra	5	5
Práca/poster	70	70
Prezentácia a obhajoba	15	15
Test	35	50
Spolu	120	135

Zdroj: https://www.iuventa.sk/files/documents/2_olympiady/go/org.%20por/metodick%C3%A9%20pokyny%20go%20a%20b%20z.pdf (2022-11-10).

ŠTRUKTÚRA PÍ SOMNEJ PRÁCE

Písomná práca pozostáva z nasledovných štruktúrnych častí, ktorých poradie môže byť mierne modifikované v závislosti od jej charakteru.

Obal práce

Titulný list

PodĎakovanie

Abstrakt (v slovenskom jazyku)

Obsah

Zoznam príloh

Zoznam skratiek a symbolov

Úvod

Ciele a metodika práce

Prehľad literatúry
Kapitoly a podkapitoly vlastnej práce
Zoznam literatúry

Obal práce

- Obsahuje informácie o názve školy, označení súťaže, o školskom roku odovzdania práce, mene a priezvisku autora, ročníku štúdia (príloha 1).

Titulný list

- Spresňuje obsah práce, uvádza názov práce, zaradenie do kategórie, meno školiteľa (príloha 2).

Pod'akovanie (školiteľovi, resp. osobám, ktoré sa významne podieľali na tvorbe práce) - na samostatnej strane.

Abstrakt (v slovenskom jazyku)

- Obsahuje informáciu o cieľoch práce, jej stručnom obsahu, výsledkoch a význame v rozsahu 10 až 15 riadkov.

Obsah

- Vyjadruje logiku a obsahovú podstatu práce prostredníctvom kapitol a podkapitol. Označenie kapitol je možné realizovať rôznymi spôsobmi, uprednostňujeme tzv. desatinné členenie bez koncovkej bodky.

Zoznam príloh

- Zoznam príloh by mal byť vnútorne štruktúrovaný, t. j. najprv uvádzame všetky prílohy tabuľkové, potom grafické, mapové a fotografické (napr. mapa X, tabuľka X, graf X, fotografia X, kde X je príslušné číslo poradia prílohy). Tabuľky, mapy, grafy a fotografie do formátu A3, ktoré je možné umiestniť do textu, sú tiež súčasťou tohto zoznamu. Každá tabuľka, graf, mapa alebo obrázok by mali mať svoju odvolávku v texte práce. Mapy, ktoré spracoval sám autor, označujeme ako mapy, v opačnom prípade ide skôr o obrázok.

Zoznam skratiek a symbolov

Úvod

- Je označovaný ako nultá kapitola. Nulu nie je potrebné pred slovo úvod písať. Poskytuje informácie o tom, čo autor v práci rieši, dôvody jej spracovania, aké využitie očakáva, komu majú získané poznatky slúžiť. Odporúčaný rozsah: 1-1,5 strany.

Ciele a metodika práce

- Vyjadruje hlavný cieľ, prípadne parciálne ciele práce. Obsahuje metodický postup, spôsoby geografického výskumu, metódy získavania a spracúvania geografických informácií.

Prehľad literatúry

- Nie je možné si ho zamieňať so zoznamom literatúry. Dôraz kladieme na pôvod, pestrosť zdrojov a korektnosť citovania.

Kapitoly a podkapitoly vlastnej práce

- Podávajú výsledky vlastnej práce a vlastného výskumu s použitím citácií a odkazov na prílohy priamo v texte práce. Autor charakterizuje a konfrontuje výsledky s použitou literatúrou, hodnotí stupeň dosiahnutia cieľa práce, vyvodzuje závery.

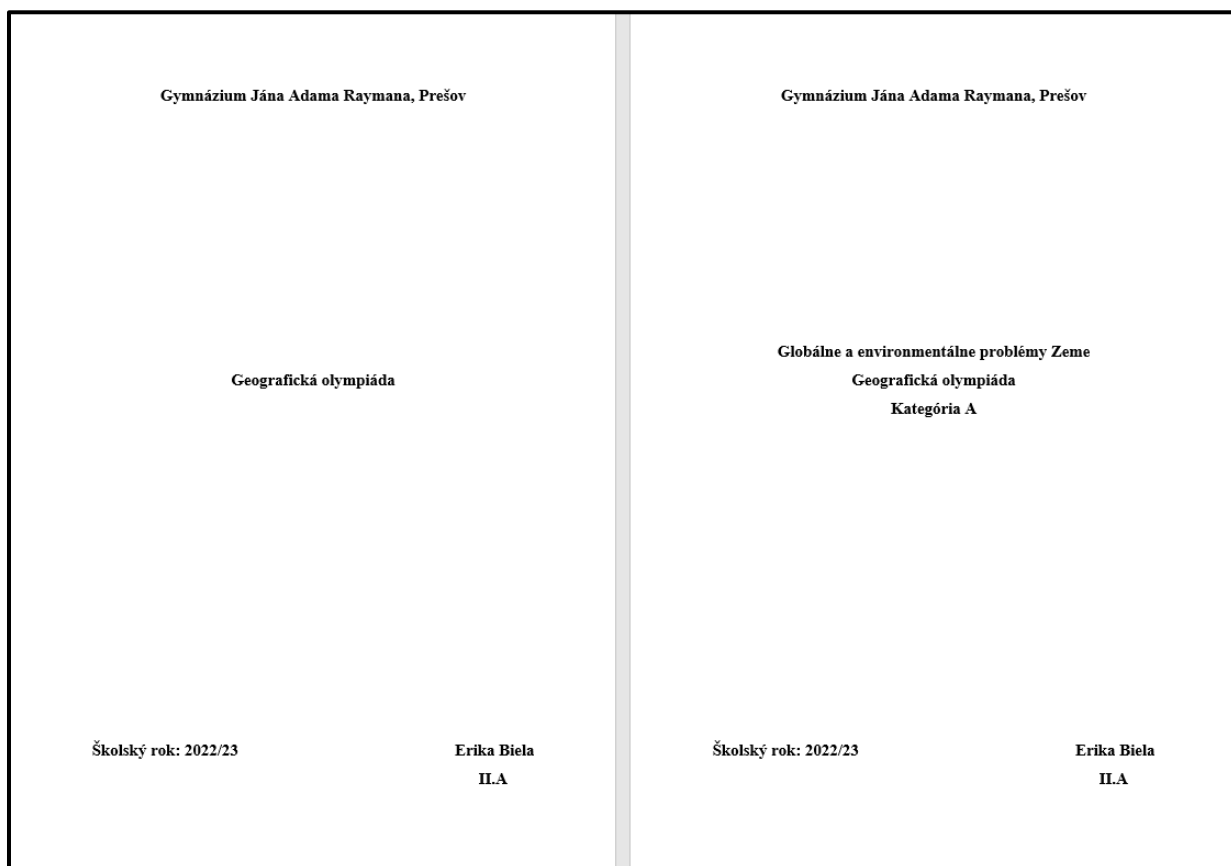
Zoznam literatúry

- Uvádzame v abecednom poradí.

FORMÁLNE PRVKY PRÁCE

- **Rozsah práce:** cca 30- 40 strán.
- **Text práce** píšeme počítačom na A4 formát, písmo Times New Roman, veľkosť písma 12, riadkovanie 1,5, výsledný text práce zarovnať podľa okrajov.
- **Okraje:** ľavý 3,5 (z dôvodu väzby), horný 3 cm, dolný 2,5 cm.
- **Stránkovanie:** arabskými číslami uprostred horného, resp. dolného okraja strany. Titulná strana je strana 1 (nečísluje sa), čestné prehlásenie, poďakovanie a abstrakt sa nečíslujú, ale do stránkovania sa rátajú. Prvé číslo bude až na kapitole s názvom obsah práce.
- **Tabuľky, grafy, mapy a obrázky** je možné umiestňovať v texte práce, ale aj v prílohe, v závislosti od ich veľkosti.

Obr. 1: Ukážka obalu a titulného listu

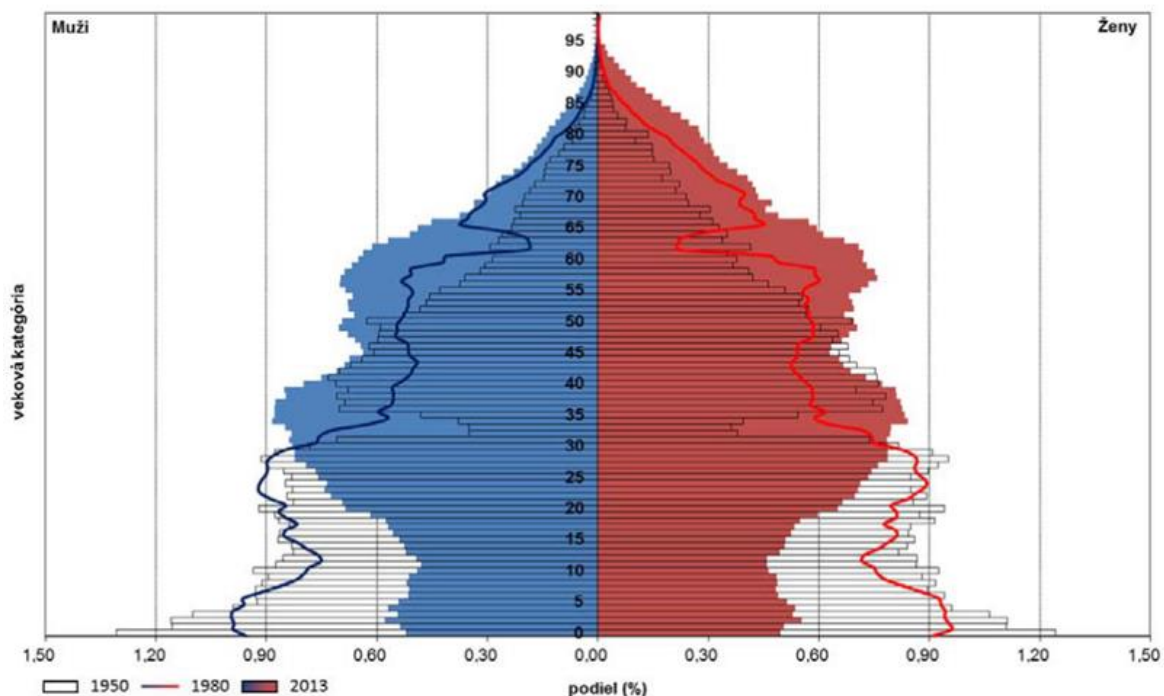
Zdroj: vlastné spracovanie

JAZYKOVÁ A ŠTYLISTICKÁ STRÁNKA PRÁCE

Súťažiaci vyjadruje svoje myšlienky pomocou vhodných jazykových prostriedkov, dôraz kladie na jasnosť, zrozumiteľnosť, výstižnosť, ako aj gramatickú správnosť textu. Autor píše odborný text, v ktorom sa vyhýba citovo zafarbeným slovám. Odborné termíny, ktoré v texte práce používa, musí aj reálne ovládať a v rámci obhajoby práce vysvetliť ich význam. Vety je potrebné formulovať v **1. osobe množného čísla**. Autor práce sa vyhýba nadmernému opakovaniu slov a používaniu tých istých fráz.

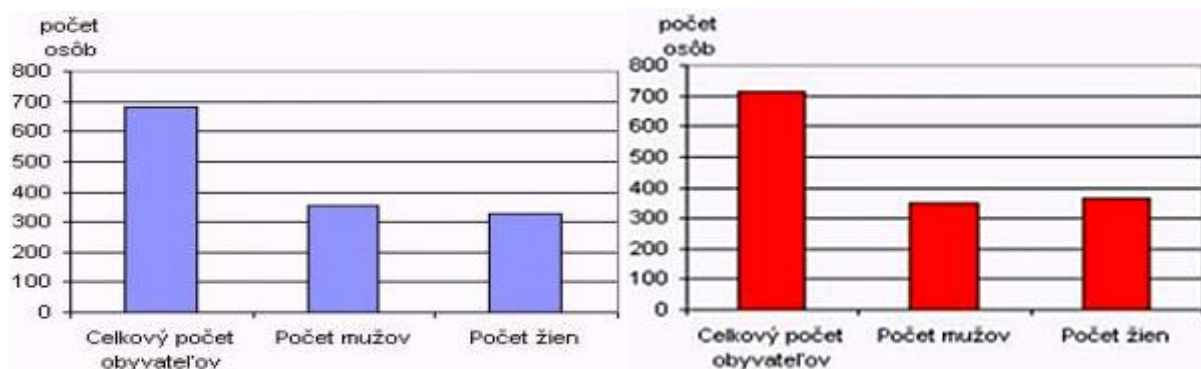
UKÁŽKY GRAFICKÝCH PRÍLOH

Graf 1: Veková pyramída obyvateľov Slovenskej republiky (1950, 1980, 2013)

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky. Vekové zloženie obyvateľstva Slovenskej republiky 1950 – 2013. Bratislava: ŠÚ SR, 1951 – 2014.

Graf 2: Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia obce Gemerský Jablonec (1991, 2011)

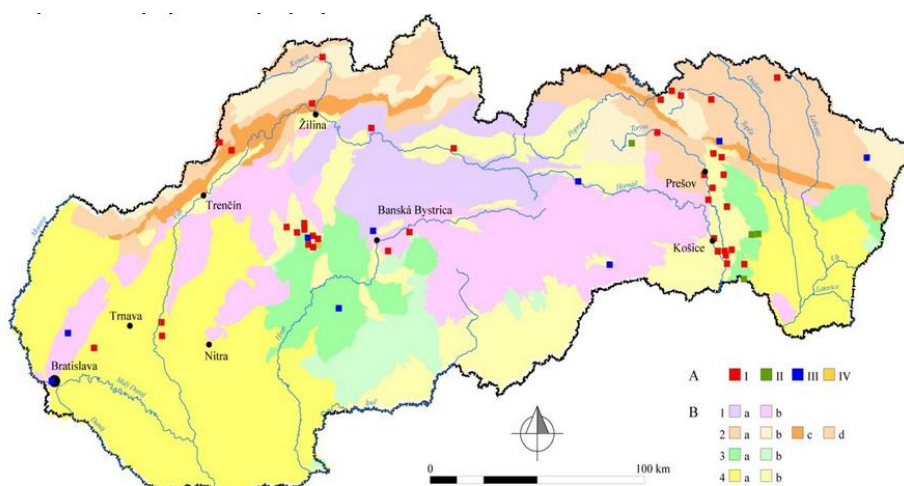
Zdroj: Supuka, 2011.

Poznámka:

Tabuľka 1 (resp. Tab. 1): názov uvádzať nad tabuľkou, Times New Roman, tučné písmo, veľkosť 12, zarovnanie vľavo.

Zdroj: uvádzať pod tabuľkou, Times New Roman, veľkosť 12, zarovnanie vľavo.

Mapa 1: Prehľad výskytu svahových pohybov

A – typologické členenie svahových pohybov: I – lokality zo skupiny zosúvania, II – lokality zo skupiny plazenia, III – lokality zo skupiny rútenia (stabilita skalných zárezov), IV – špeciálne lokality (Handlová-Stabilizačný násyp); B – regionálne inžinierskogeologické členenie slovenských Karpát (Hrašna a Klukanová, 2002 in Atlas krajiny SR, 2002): 1 – región jadrových pohorí: a – oblasť vysokých jadrových pohorí, b – oblasť jadrových stredohorí, 2 – región karpatského flyšu: a – oblasť flyšových vrchovín, subregión vonkajších flyšových Karpát, b – oblasť flyšových hornatín, subregión vonkajších flyšových Karpát, c – oblasť flyšových vrchovín, subregión bradlového pásma, d – oblasť flyšových vrchovín, subregión vnútorných flyšových Karpát, 3 – región neogénnych vulkanitov: a – oblasť vulkanických hornatín, b – oblasť vulkanických vrchovín, 4 – región neogénnych tektonických vlnení: a – oblasť vnútrokarpatských nížin, b – oblasť vnútrohorských kotlín

Zdroj: ŠGÚDŠ, 2022.

Dostupné na: <https://www.enviroportal.sk/spravy/detail/223> (2022-11-10).

SPÔSOBY CITOVANIA V TEXTE PRÁCE

Pri písaní práce musí autor vychádzať z relevantných zdrojov odborného a vedeckého charakteru fyzických osôb alebo inštitúcií, kde je možné zaručiť obsahovú správnosť. V texte práce uvádzať odkazy na jednotlivé zdroje vo forme autor (rok), prípadne (autor rok). Ak cituje dvoch autorov, napíše ich priezviská a rok vydania publikácie. Pri väčšom počte autorov, ktorých chce citovať, sa v texte práce uvedie meno prvého a za ním et al. Ak má autor v úmysle citovať myšlienku autora, ktorú citoval niekto iný v literatúre, ktorú má k dispozícii, uvedie to nasledovným spôsobom: autor (rok in autor rok), resp. (autor rok in autor rok). Pri citácii internetových stránok je potrebné uviesť dátum navštívenia internetovej stránky.

Príklady citovania:

V súlade so Šulcom (2003).....

Šulc a Kopkáč (2007) definujú.....

V delte Nílu....(Halváček et. al. 2007).

Z dát SAŽP (2004) vyplynulo....

K výraznému znečisteniu ovzdušia dochádza.....(SAŽP 2004).

Hamarová (2019 in Kopeček 2020) uvádza...

Z rozdielu analyzovaných dát(Hamarová 2019 in Kopeček 2020).

UVÁDZANIE ZDROJOV V ZOZNAME POUŽITEJ LITERATÚRY

Všetky zdroje použité v texte práce musia byť súčasťou zoznamu použitej literatúry. Uvádzajú sa v abecednom poradí.

Články v časopise:

Názov časopisu sa uvádza kurzívou, za ním nasleduje ročník, číslo časopisu a počet strán.

NOVOTNÝ, L., 2011a: Migračné trendy vo funkčnom mestskom regióne Bratislava.

Geografická revue, 7, 171-191.

NOVOTNÝ, L., 2011b: Regióny najväčších slovenských miest v modeloch urbánneho vývoja. *Suburbanizace.cz*, 1-15. Dostupné na: <http://www.suburbanizace.cz/analyzy> (2006-03-09).

MICHAELI, E. 2001. Georeliéf Hornádskej kotliny. *Geografické práce* 42(7), 167-190.

MIKLÓS, L., OŤAHEL, J. 1978. Model výskumu fyziotopu. *Geografický časopis* 30 (1), 42-56.

Monografie:

Monografie sú monotematicky zameraná publikácie. Ako monografie spravidla uvádzame väčšinu dokumentov dostupných na internete, tiež publikácie obsahujúce štatistické či iné dáta.

ROHON, P. 1995. *Tvorba a ochrana krajiny*, Praha: ČVUT, 183 s. ISBN 80-01-01272-7.

ŠESTÁK, L. 2005. *Zmeny a doplnky územného plánu obce Kaluža. Sprievodná správa – návrh*. Košice: Urban Trade, 87 s.

ŠÚSR, 2009. *Metodické vysvetlivky – Trh práce* [citované 10. 04. 2011]. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky. Dostupné na: <http://www.statistics.sk/pls/elisw/utlData.html> BodyWin?uic=80.

ŽEC, B. et al. 1997b. *Vysvetlivky ku geologickej mape Vihorlatských a Humenských vrchov 1:50 000*. Bratislava: Vydavateľstvo Dionýza Štúra, 254 s. ISBN 80-85314-70-3.

Kapitoly v monografii, články v zborníkoch:

Niektoré monografie sú členené na kapitoly, ktoré majú rôznych autorov. Takéto monografie majú editora alebo editorov. Obdobná situácia je v prípade článkov v zborníkoch. Za menom autora a rokom sa normálnym písmom uvádza názov kapitoly alebo článku ukončený bodkou. Za ním nasleduje skratka In (bez dvojbodky), priezvisko a iniciálka mena editora, editorov (v prípade viacerých editorov platí rovnaké pravidlo ako pri viacerých autoroch), potom skratka ed., resp. eds. Nasleduje názov monografie alebo zborníka, ktorý sa uvádza kurzívou, ďalej názov vydavateľa a rozsah strán.

ELIÁŠ, P. 2008. Biodiverzita a fungovanie Ekosystémov. In Boltižiar, M. ed. *Ekologické štúdie*, 7, Nitra: SEKOS, s. 5-12.

- EUPTÁK, M. 2005: Význam poznania zemepisných mien pre preklad. In Ďuricová, A. ed. *Komunikácia v zjednotenej Európe IV*. Banská Bystrica (UMB), s. 49-54. Dostupné na: www.fhv.umb.sk/app/cmsFile.php?disposition=a&ID=564 (2006-03-09).
- PODOLÁK, P. 2006: Efektívnosť migrácie – najvýznamnejšie migračné toky v rokoch 2000 – 2002. 1:3 000 000. In Mládek, J. et al. eds. *Atlas obyvateľstva Slovenska*. Bratislava: Univerzita Komenského, s. 71.
- ŠÚSR 1996 – 2010: *Bilancia pohybu obyvateľstva Slovenskej republiky*. Bratislava: Štatistický úrad Slovenskej republiky.

Zákony:

NRSR 2012: Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Bratislava (Národná rada Slovenskej republiky).

Poznámka:

Možné sú aj iné korektné spôsoby citovania. Pri citovaní internetových stránok sa uvádza dátum ich navštívenia, ktorý môže byť uvádzaný rôznymi spôsobmi (viď ukážky vyššie). Dôležité je jednotné zachovanie spôsobu citovania v celom texte (platí aj pre internetové stránky).

Možnosti alternatívneho citovania:

- https://www.iuventa.sk/wp-content/uploads/2022/06/2004_Vitajte-vo-svete-GO.pdf
- <https://www.pulib.sk/web/data/pulib/subory/stranka/ezp-smernica2019.pdf>
- <https://www.pulib.sk/web/data/pulib/subory/stranka/ezp-ISO690.pdf>
- <https://www.pulib.sk/web/data/pulib/subory/stranka/ezp-citovanie-kucianova-2019.pdf>

POSTER

Súťažiaci sa môže rozhodnúť aj pre formát posteru, pričom súťažiaci predkladá písomnú prácu a poster v alternatíve, nie oba typy súťažných prvkov súčasne. Formát posteru pozostáva z troch častí - zo samotného **posteru** (vo formáte .pdf a v jeho tlačenej verzii), **abstraktu** (v niektorom z formátov .doc, .docx, .pdf) a **prezentácie** (priebeh závisí od formy kola -online/prezenčná) Poster a jeho abstrakt v priebehu vyšších kôl GO už nemožno meniť. Na poster bude členom hodnotiacej komisie vypracovaný písomný posudok.

ŠTRUKTÚRA POSTERU

Členenie posteru a obsah jednotlivých častí je nasledovný:

Hlavička – názov práce, meno autora, názov a adresa školy, kraj, kategória, rok

Úvod – obsahuje teoretický základ, z ktorého vychádzali stanovené ciele práce, prípadne hypotéza, ktorú chcel autor práce dokázať alebo poprieť a stručné zdôvodnenie výberu témy práce

Ciele práce – konkrétne ciele výskumu, ktoré si autor zadal na základe teoretických vedomostí

Metódy – konkrétne postupy, pomocou ktorých autor dosiahol stanovené ciele práce

Výsledky – súbor obrázkov, grafov, tabuliek, schém, textov alebo iných dokumentačných materiálov, ktoré dokazujú plnenie jednotlivých cieľov práce použitím stanovených postupov a metód.

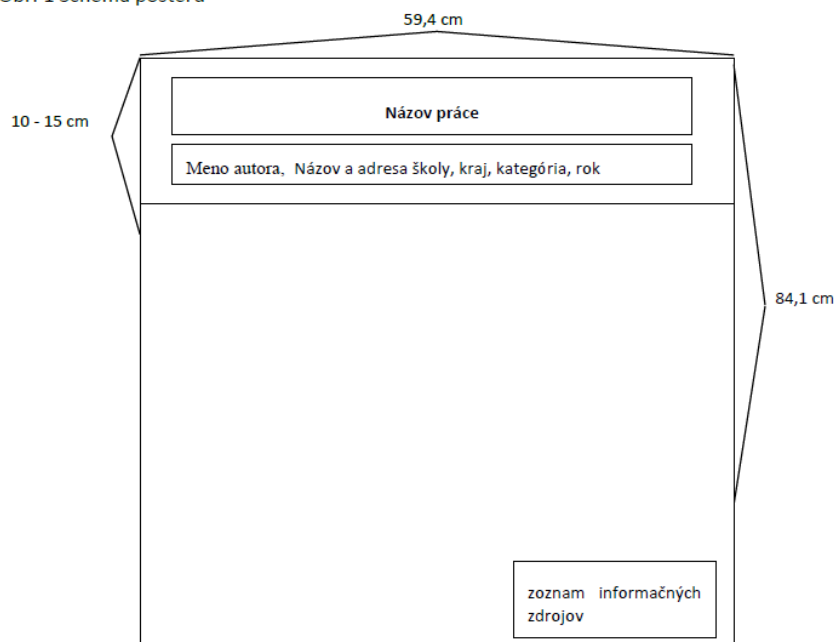
Záver – zhrnutie a zhodnotenie výsledkov práce, v závere môže byť spomenutý význam práce v konkrétnej oblasti

Zoznam informačných zdrojov (printových a elektronických)

Maximálny počet textových znakov na celom posteru nesmie prevyšovať 7000 znakov (vrátane medzier).

TECHNICKÉ PARAMETRE

Obr. 1 Schéma posteru

Poster, ktorý postúpi na krajské kolo, musí byť **vytlačенý, spevnený na hornej a dolnej strane a vybavený šnúrkou alebo tak, aby ho bolo možné zavesiť** na stenu prípadne na panel. Rozmery

posteru (obr. 1) vo formáte A1 sú 59,4 cm (šírka) x 84,1 cm (výška). Orientácia posteru môže byť na výšku alebo na šírku.

ABSTRAKT

Pre kategóriu A a B Geografickej olympiády je **povinný abstrakt**. Abstrakt začína uvedením názvu posteru, mena, školy autora a roku, v ktorom sa súťaž GO koná. Abstrakt je krátka forma zhrnutia projektu, ktorá obsahuje teoretické uvedenie danej problematiky, stanovenie cieľov a postupov práce, stručné konštatovanie výsledkov, ich zhodnotenie a prínos. Do abstraktu sa nevkladajú žiadne tabuľky, grafy ani obrázky.

Rozsah abstraktu je max. jedna strana A4, riadkovanie 1,5, písmo Times New Roman 12 - tučné pre nadpis, štandardné písmo pre ostatný text.

Postery svojím názvom i obsahom musia byť originálne. V závere abstraktu **súťažiaci musí písomne čestne vyhlásiť** (ide o čestné vyhlásenie o originalite), že poster neprihlásil a neprezentoval v inej súťaži. V prípade zistenia, že sa súťažiaci zúčastnil s tým istým posterom (i keď pod upraveným názvom) viacerých súťaží, bude diskvalifikovaný vo všetkých súťažiach, a to aj dodatočne.

Poznámka: originalita sa vzťahuje aj na súťažiacich s písomnou prácou.

MOŽNOSTI TVORBY POSTERU

Poster je možné zhotoviť v ľubovoľnom programe, no odporúčame buď najjednoduchší **PowerPoint**, alebo grafický softvér ako napr. **CorelDraw**, **Inkscape** - <https://inkscape.org/release/inkscape-1.1.1/>, prípadne online platformu **Canva** - https://www.canva.com/sk_sk/.

PREZENTÁCIA PRÁCE A POSTERU

Dĺžka prezentácie je bežne stanovená **na maximálne 10 minút + 5 minút na obhajobu a diskusiu**. V prípade potreby je možné časový limit na obhajobu a diskusiu upraviť v závislosti od počtu súťažiacich.

Pokiaľ je použitá technika (ako napr. pc, video, dataprojektor, reproduktory), nesmie byť náplňou tejto názornej prezentácie celý obsah posteru/práce, je prípustné krátke video, animácia alebo model, ktorý vyžaduje priestorovú ukážku.

V žiadnom prípade nesmie byť náplňou samotný, už na poster/v práci uvádzaný text v nezmenenej podobe.